



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 193/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Mgr. Petra Troščáka**, advokáta, Hlavná 50, Prešov, IČO 50 003 500, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoP/87/2024 zo 16. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorého zrušenie a priznanie náhrady trov konania sťažovateľ navrhuje.
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ je právny zástupcom účastníka konania (otca) vedeného Okresným súdom Prešov vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletej pod sp. zn. 28P/289/2022. Vo veci bol okresným súdom 20. marca 2024 vydaný rozsudok doručený sťažovateľovi 16. apríla 2024, proti ktorému podal sťažovateľ 30. apríla 2024 tzv. blanketné odvolanie.
3. Uznesením okresného súdu z 2. mája 2024 bol sťažovateľ vyzvaný na doplnenie tzv. blanketného odvolania uvedením dôvodov, pre ktoré považuje napádané rozhodnutie za nesprávne, ako aj predložením odvolacieho návrhu.

4. Podaním z 3. júna 2024 bol sťažovateľom doplnený odvolací dôvod nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a predložený odvolací návrh. Okresný súd predložil po vykonaní procesných úkonov podľa § 373 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) vec na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu 31. júla 2024.

5. Sťažovateľ doplnil odvolanie 8. augusta 2024 o argumentáciu týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia.

6. Napadnutým uznesením krajského súdu bola sťažovateľovi uložená poriadková pokuta v sume 50 eur podľa § 102 ods. 1 a 2 CSP za sťaženie postupu konania oneskoreným doplnením dôvodov odvolania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť, svojvoľnosť a šikanóznosť napadnutého uznesenia krajského súdu. Doplnením odvolania vykonal pokyn otca a zároveň realizoval procesné oprávnenie doplniť odvolanie podľa § 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku [ďalej aj „CMP“ (odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní)].

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti rozhodnutia o uložení poriadkovej pokuty sťažovateľovi ako právnomu zástupcovi účastníka konania za sťaženie postupu konania súdu oneskoreným doplnením odvolania.

9. Ústavný súd v úvode tejto časti rozhodnutia konštatuje v nadväznosti na predmet ústavného prieskumu, že preskúmava, aj keď v obmedzenej miere, aj rozhodnutia všeobecných súdov o uložení poriadkových pokút (II. ÚS 374/06, II. ÚS 195/06, I. ÚS 41/2015), pričom takéto rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle (m. m. I. ÚS 41/2015).

10. Procesno-právny kódex dovoľuje sankcionovať aj tie procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prieťahom v konaní (m. m. IV. ÚS 562/2018). Pravidlo sankcionovania obsiahnuté v tomto smere v § 102 ods. 1 CSP v sebe inkorporuje podružne princíp legality zakotvený v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Z uvedeného dôvodu nie je možné vyvodzovať procesné sankcie v prípadoch, ktoré konkrétna právna norma Civilného sporového poriadku neprezumuje (ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 43.).

11. Z rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že rozsah odôvodnenia uznesenia sa vždy spravuje povahou veci a charakterom, resp. významom uznesenia. Uznesenia, ktoré upravujú len procesný postup pri vykonávaní dôkazov alebo ktorými sa pripravuje súdne konanie, prípadne ukladá poriadkovú pokutu, stačí odôvodniť len stručne, ak odôvodnenie zákon vôbec vyžaduje (IV. ÚS 456/2023).

12. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu a dôvodmi, pre ktoré došlo k uloženiu poriadkovej pokuty sťažovateľovi, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd ústavne udržateľným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu by bolo možné považovať za arbitrárne za predpokladu, že by bolo v zrejmom rozpore s platným právom. Ako z už uvedených záverov vyplýva, krajský súd však v danom prípade postupoval v súlade s Civilným sporovým poriadkom, ktorý ho oprávňuje k uloženiu poriadkovej pokuty podľa § 102 ods. 1 CSP z dôvodu sťaženia postupu konania, pričom procesná právna úprava vymedzuje exemplifikatívne skutkové podstaty subsumovateľné pod uvedený dôvod.

13. Z napadnutého uznesenia ďalej vyplýva, že za taký dôvod krajský súd považoval aj správanie sťažovateľa, ktorý ako právny zástupca účastníka konania oprávneného podať odvolanie, doplnenie dôvodov podal oneskorene. Navyše krajský súd podporne poukázal aj na iné konania, z ktorých vyplýva, že podávanie blanketných odvolaní a dodatočné dopĺňanie ich dôvodov nie je u sťažovateľa ojedinelé. Zdôraznil pritom skutočnosť, že sťažovateľ ako advokát a osoba znála práva podal najskôr tzv. blanketné odvolanie, čo si vyžiadalo výzvu zo strany súdu prvej inštancie z dôvodu chýbajúcej identifikácie dôvodov, pre ktoré sa rozhodnutie napáda, ako aj pre absenciu odvolacieho návrhu. Na výzvu reagoval sťažovateľ podaním 3. júna 2024, ktoré opätovne doplnil 8. augusta 2024, t. j. v období viac ako troch mesiacoch po doručení rozsudku súdu prvej inštancie (doručený 16. apríla 2024).

14. Podľa ústavného súdu opomenutie už citovaných náležitostí odvolania ako jeho esenciálnych zložiek (podaním tzv. blanketného odvolania), ktorých absencia bráni jeho vecnému prejednaniu, vedie v konkrétnych okolnostiach veci k oprávneným pochybnostiam o poskytovaní právnych služieb sťažovateľom (advokátom) s odbornou starostlivosťou, čo je jeho základnou povinnosťou pri výkone jeho činnosti. Vzhľadom na špecifickosť a citlivosť predmetu meritórneho konania (konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých) je nevyhnutné pri určení postupu a presadzovania záujmov klienta voliť také formy a prostriedky, aby sa naplnili ciele a očakávania klienta pri súčasnom zohľadnení najlepšieho záujmu maloletého, ktorý je leitmotívom akéhokoľvek konania, v ktorom sa rozhoduje o právnom postavení maloletého. Tento bol daný aj v konaní, v ktorom bola sťažovateľovi ako advokátovi uložená poriadková pokuta.

15. Sťažovateľ v tejto súvislosti síce na zdôraznenie nezákonnosti uloženej poriadkovej pokuty poukazuje na § 62 ods. 2 CMP, no tento odkaz nedecimuje výkon právomoci zo strany krajského súdu v súlade s príslušnými procesnoprávnymi predpismi. Je to tak práve z dôvodu existencie osobitostí, ktorými sa vyznačuje mimosporové konanie, a v tejto súvislosti aj z dôvodu prihliadania na základné princípy, z ktorých vychádza Civilný mimosporový poriadok, ktoré pôsobia ako výkladové pravidlá napomáhajúce určiť obsah pojmov zákonného textu (m. m. IV. ÚS 562/2018).

16. Právo meniť a dopĺňať odvolacie dôvody do rozhodnutia o odvolaní zakotvené v § 62 ods. 2 CMP nemôže mať, ako to naznačuje sťažovateľ, pre nevyhnutnosť zohľadňovania princípov,

ktorými sa mimosporové konanie riadi, absolútny charakter brániaci posúdiť skutočnosti zmeny a dopĺňania odvolania v kontexte prípadného sťaženia postupu súdu v príslušnom konaní zo strany konajúceho právneho zástupcu, a to v záujme naplnenia princípu hospodárnosti, ktorý zaväzuje súd postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (čl. 12 CMP).

17. Uvedený princíp hospodárnosti je jedným z kľúčových ústavnoprávných princípov riadneho fungovania justície. Ak sú predmetom konania vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy majú venovať dokonca mimoriadnu starostlivosť, pretože procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok *de facto* rozhodnutie o otázke predloženej súdu ešte pred samotným rozhodnutím príslušným súdom (m. m. IV. ÚS 561/2022, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 9580/81, rozsudok z 8. 7. 1987, § 85).

18. Pokiaľ preto pri posúdení správania sťažovateľa v kontexte skutočností popísaných v bode 13 tohto uznesenia krajský súd preferovaním časového kritéria toto správanie subsumoval pod skutkovú podstatu sťaženia konania, jeho postupu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť. Princíp hospodárnosti nie je jediným princípom, ktorý ovláda mimosporové konania. Patria tu okrem iných aj princíp materiálnej pravdy, vyšetrovací princíp a princíp právnej istoty, pričom pri aplikácii určitého právneho pravidla je nevyhnutné tieto princípy zohľadňovať v ich symbióze tak, aby žiadny z nich nešiel na úkor iného. To platí aj v prípade výkladu a aplikácie ustanovení o možnosti ukladať poriadkovú pokutu.

19. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, možno konštatovať aj to, že pri rozhodovaní vo veci krajský súd už zmieňované princípy zohľadnil v závere o neexistencii ospravedlniteľného dôvodu na konanie spočívajúce v ďalšom doplnení odvolania. Takýmto ospravedlniteľným dôvodom by bolo, ako to v ústavnej sťažnosti samotný sťažovateľ naznačuje, napríklad to, ak by doplnenie odvolania obsahovalo nové a závažné skutočnosti, ktoré nastali bezprostredne pred jeho urobením. V takomto prípade by princíp hospodárnosti musel nevyhnutne ustúpiť do úzadia, keďže mimosporové konanie je ovládané zásadou zistenia skutočného stavu veci, takže podkladom rozhodnutia súdu (aj odvolacieho) je nevyhnutne sumár zistení, ktorý sa čo najviac približuje skutočnému stavu veci.

20. Z doplnenia urobeného sťažovateľom v auguste 2024 však nevyplýva, žeby jeho obsahom boli skutočnosti, ktoré by sa do dispozičnej sféry otca, resp. sťažovateľa ako jeho právneho zástupcu dostali až v momente doručenia doplnenia či tesne pred týmto momentom, resp. žeby obsahom tohto doplnenia neboli skutočnosti, ktoré museli byť známe už skôr. Uvedené v ústavnej sťažnosti netvrdí, tým menej preukazuje samotný sťažovateľ.

21. Za týchto okolností preto ústavný súd rezultuje, že argumentácia sťažovateľa s prihliadnutím na už uvedené čiastkové závery ústavného súdu neindikuje arbitrárnosť, svojvoľnosť či šikanóznosť napadnutého uznesenia krajského súdu a neumožňuje prijať záver, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu práv na súdnu ochranu či spravodlivý súdny proces, a tým ani práva vlastníť majetok ako následok prípadného porušenia práv na spravodlivý súdny proces, čo odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu